

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Ympäristökorvaus 2023–2027

Ympäristösitoumus ja ympäristösopimukset

Hämeen viljelijätukikoulutukset, maalis-huhtikuu 2023
Sari Björk, Hämeen ELY-keskus

**Esityksen tiedot perustuvat maaliskuun 2023 tilanteeseen.
Varmistathan lopulliset ehdot ennen tukihakua 2023.**

Ympäristökorvaus

Ympäristösitoumus

Tilakohtaiset toimenpiteet

- Yleiset vaatimukset ja valinnaiset toimenpiteet

Lohkokohtaiset toimenpiteet

1. Maanparannus- ja saneerauskasvit
2. Kerääjäkasvit
3. Kiertotalouden edistäminen
4. Suojavyöhykkeet
5. Turvepeltojen nurmet
6. Valumavesien hallinta
7. Puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät
8. Lintupellot

Ympäristösopimukset

- Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maisemanhoito
- Kosteikkojen hoito
- Alkuperäisrotueläinten kasvattaminen
- Alkuperäiskasvilajikkeen ylläpito
- Alkuperäiskasvien varmuuskokoelmat
- Alkuperäisrotujen perimän säilytys

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Ympäristösitoumus

Ympäristösitoumuksen yleisiä edellytyksiä

- Sitoumuksenhakijan on oltava aktiiviviljelijä, vähintään 18-vuotias ja noudatettava ehdollisuuden vaatimuksia.
- Viisivuotinen sitoumus, vähimmäispinta-ala 5 ha ja puutarhakasveilla 1 ha
- Sitoumuskausi ja -vuosi alkavat 1.5. sitoumuksen hakuvuonna ja päättyvät 30.4.
- Sitoumus annetaan koko tuenhakijan hallinnassa olevasta korvauskelpoisesta alasta. Ala voi muuttua sitoumusvuosien välillä.
- Lohkojen tulee olla maatalousmaata, maankäyttölajiltaan peltoa, ja niillä tulee harjoittaa maataloustoimintaa.

Huomioitavaa uudessa ympäristösitoumuksessa

- Aiempien vuosien sitoumusalalla ei ole merkitystä uuden sitoumuksen alaan.
 - Kaikki korvauskelpoiset lohkot ovat sitoumuslohkoja.
 - Ympäristösitoumusta voidaan maksaa kaikelle korvauskelpoiselle alalle.
- Tilakohtaiset valinnaiset toimenpiteet valitaan joka sitoumusvuosi erikseen.
- Lohkokohtaisten toimenpiteiden toteutus valitaan suoraan lohkolle, ei sitoumukselle.
- Ympäristökorvauksella ei ole ylärajaa €/ha.
- Lannoitusrajat tulevat ehdollisuuden kautta.
- Sitoumuksessa ilmoitettujen tietojen muutosmahdollisuus hakuajan jälkeen, kuten muissakin tuissa.

Ympäristösitoumusala ja sen muutokset

- Hakijan ympäristösitoumusala on sama kuin korvauskelpoinen ala.
- Hakijan sitoumusala voi kasvaa kuten korvauskelpoisuudesta on säädetty.
 - Kuitenkin korvauskelpoisen uuden alan ja uuden sitoumuksen antamisen rajoittaminen ympäristökorvauksessa on mahdollista myöhempinä vuosina.
- Hakijan ympäristösitoumusala voi vähentyä ilman seuraamuksia
 - Ympäristösitoumuksesta saa poistaa korvauskelpoista alaa, jos alan hallinta siirretään toiselle
TAI
 - Ympäristösitoumukseen sisältyvän alan, joka ei enää ole maatalousmaata ja joka jää sitoumuksen antajan hallintaan, saa poistaa sitoumuksesta.
- Sitoumus raukeaa ilman takaisinperintää, jos ala vähenee alle minimirajan alan hallinnasta poistumisen takia.
 - Jos ala vähenee alle minimirajan ilman hallinnasta poistumista, seuraa takaisinperintä sitoumuskauden alkuun.

Ympäristösitoumuksesta luopuminen/ sitoumuksen raukeaminen

- Jos korvauskelpoinen ala vähenee alla minimialan alan siirron kautta -> ei takaisinperintää
- Jos sattuu ylivoimainen este -> ei takaisinperintää
- Jos sitoumusaika jatkuu 5 vuoden jälkeen, eikä viljelijä jatka sitoumusta -> ei takaisinperintää
- Jos luopuu sitoumuksen toteuttamisesta, mutta mikään yllä olevista ei ole perusteena -> takaisinperintä

Ympäristösitoumuksen siirtäminen

- Sitoumus voidaan siirtää
 - Siirronsaaja voi jatkaa sitoumusta tai sen osaa, mutta ei ole pakko
 - Jos sitoumusta tai sitoumuksen osaa ei jatketa -> sitoumus tai sitoumuksen osa raukeaa.
 - Takaisinperintää ei tule edelliselle sitoutujalle

Ympäristösitoumuksen toimenpiteet

Tilakohtaiset toimenpiteet

- **Yleiset vaatimukset** (3 kpl) -> toteutettava kaikki
- **Valinnaiset toimenpiteet** (7 kpl) -> valittava vuosittain 2 kpl
 - Valinnaisia toimenpiteitä voi vaihtaa vuosittain lukuun ottamatta Monivuotiset monimuotoisuuskaistat -toimenpidettä. Tämän toimenpiteen voi vaihtaa toiseen toimenpiteeseen, jos viljelijällä ei ole enää hallinnassaan toimenpiteen ehtojen mukaisia lohkoja.

Tilakohtaiseen toimenpiteeseen sitoutuminen on edellytyksenä lohkokohtaisten toimenpiteiden toteuttamiselle.

Lohkokohtaiset toimenpiteet

- **Valinnaiset toimenpiteet** (8 kpl)
- Toimenpiteet on valittavissa vuosittain lohkolle ehtojen mukaan
 - Suojavyöhykkeet, Turvepeltojen nurmet ja Valumavesien hallinta -toimenpiteitä on toteutettava valinnan jälkeen koko jäljellä olevan sitoumuskauden ajan.

Ympäristösitoumuksen toimenpiteet – korvaustasot

Tilakohtaiset toimenpiteet	Korvaus €/ha
Yleiset vaatimukset ja valinnaiset toimenpiteet	
• Peltokasvit	45
• Puutarhakasvit ja kumina	113
Lohkokohtaiset toimenpiteet	Korvaus €/ha
Maanparannus- ja saneerauskasvit	190
Kerääjäkasvit	97
Kiertotalouden edistäminen	37
Suojavyöhykkeet	350
Turvepeltojen nurmet	100
Valumavesien hallinta	
- Sätösalaajitus	77
- Altakastelu ja kuivatusvesien kierrätys	214
Puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät	500
Lintupellot	600

Korvauksen maksamisen mahdollisia rajoituksia

Voiko toimenpide olla samanaikaisesti samalla lohkolle ja maksetaanko molemmat toimenpiteet?																				
Tilakohtainen toimenpide peltokasvit		Tilakohtainen toimenpide peltokasvit				1		1		1		1		1		1		1		1
Tilakohtainen toimenpide puutarhakasvit	3	Tilakohtainen toimenpide puutarhakasvit				2		2		2		2		2		2		2		2
Maanparannus- ja saneeraus kasvit	1	Maanparannus- ja saneeraus kasvit				3		3		3		3		3		3		3		3
Kerääjäkasvien viljely	1	Kerääjäkasvien viljely				3		3		3		3		3		3		3		3
Kiertotalouden edistäminen	1	Kiertotalouden edistäminen				1		1		1		1		1		1		1		1
Suojavyöhykkeet	3	Suojavyöhykkeet				3		3		3		3		3		3		3		3
Turvepeltojen nurmet	1	Turvepeltojen nurmet				3		3		3		3		3		3		3		3
Valumavesien hallinta, säätösäädösten	1	Valumavesien hallinta, säätösäädösten				1		1		1		1		1		1		1		1
Valumavesien hallinta, altakastelu	1	Valumavesien hallinta, altakastelu				3		3		3		3		3		3		3		3
Puutarhakasvien vaihtoehtoiset (g)	3	Puutarhakasvien vaihtoehtoiset (g)				1		1		1		1		1		1		1		1
Lintupellot (y)	1	Lintupellot				3		3		3		3		3		3		3		3
MOMA arvoluokka 1	4	MOMA arvoluokka 1				4		4		4		4		4		4		4		4
MOMA arvoluokka 2	4	MOMA arvoluokka 2				3		3		3		3		3		3		3		3
MOMA raivaaminen (s)	4	MOMA raivaaminen				1		1		1		1		1		1		1		1
MOMA siittäminen (s, v)	4	MOMA siittäminen				1		1		1		1		1		1		1		1
MOMA petoaita (s, v)	4	MOMA petoaita				1		1		1		1		1		1		1		1
Kosteikkojen hoito	4	Kosteikkojen hoito				4		4		4		4		4		4		4		4
Alkuperäisrotujen kasvattaminen	4	Alkuperäisrotujen kasvattaminen				4		4		4		4		4		4		4		4
Alkuperäiskasvien viljely	4	Alkuperäiskasvien viljely				4		4		4		4		4		4		4		4
Alkuperäiskasvien varmuuskokoukset	4	Alkuperäiskasvien varmuuskokoukset				4		4		4		4		4		4		4		4
Alkuperäisrotujen perimän säilytys	4	Alkuperäisrotujen perimän säilytys				4		4		4		4		4		4		4		4
Luomu (peltoviljely) (i, g)	1	Luomu (peltoviljely)				2		2		2		2		2		2		2		2
Luomu (avomaavihannekset)	1	Luomu (avomaavihannekset)				3		3		3		3		3		3		3		3
Luomu kotieläintuotanto (k)	1	Luomu kotieläintuotanto				1		1		1		1		1		1		1		1
Ek o: Talviaikainen kasvipeitteisyys (x)	1	Ek o: Talviaikainen kasvipeitteisyys				3		3		3		3		3		3		3		3
Ek o: Viherlannoitus nurmet (z, p)	2	Ek o: Viherlannoitus nurmet				3		3		3		3		3		3		3		3
Ek o: Monimuotoisuuskasvit (h, j, p)	2	Ek o: Monimuotoisuuskasvit				3		3		3		3		3		3		3		3
Ek o: Luonnonhoitonurmet (h, p)	2	Ek o: Luonnonhoitonurmet				3		3		3		3		3		3		3		3

Ympäristökorvausta tilakohtaisesta toimenpiteestä ei makseta

- kasvimaasta
- kesannosta
- puuvartisten energiakasvien alasta
- muun hampun kuin perustulotukeen oikeuttavan hampun alasta
- suojavyöhykkeestä
- ekojärjestelmän viherlannoitusnurmesta, luonnonhoitonurmesta tai monimuotoisuuspellosta

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Ympäristösitoumuksen toimenpiteet

Tilakohtaiset toimenpiteet

- Yleiset vaatimukset – toteutettava kaikki
 - Viljavuustutkimus
 - Lohkokohtaiset muistiinpanot
 - Ilmasto- ja ympäristösuunnitelma
- Valinnaiset toimenpiteet – valittava vuosittain 2 kpl; voivat vaihtua vuosittain, pl. monivuotiset monimuotoisuuskaistat
 1. Ilmasto-ympäristökoulutus
 2. Monivuotiset monimuotoisuuskaistat
 3. Maaperän seuranta
 4. Orgaaniset ravinteet
 5. Pölyttäjien ravintokasvit
 6. Täsmäviljelymenetelmät
 7. Kasvintuhoojien ja kasvitautien seuranta- ja tunnistussovellukset

Tavoite

- Kannustamalla viljelijöitä kehittämään toimintaansa kestävämpään suuntaan edistetään ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista, luonnonvarojen kestävää hoitoa ja monimuotoisuutta sekä nykyaikaistetaan tuotantotapoja.

Korvaus

- 45 €/ha, muut kasvit
- 113 €/ha, puutarhakasvit ja kumina

Tilakohtaiset yleiset vaatimukset

Viljavuustutkimus 1/2

- Tulee olla voimassa kaikilla korvauskelpoisilla peruslohkoilla, joiden kasvia voidaan lannoittaa
 - Esimerkiksi satokasvit sekä monimuotoisuuskasvit ja suojavyöhyke perustettaessa
- Viljavuustutkimukseen sisältyviä näytteitä on otettava vähintään yksi näyte peruslohkoa kohti.
 - Jos peruslohko on suurempi kuin 5 ha, on otettava yksi näyte jokaista alkavaa viittä hehtaaria kohti.
 - Peruslohkolla, jonka pinta-ala on 0,5 ha tai tätä pienempi, ei tarvitse ottaa viljavuustutkimusta. Lohkolla voi käyttää viereisen peruslohkon näytettä tai taulukkoarvoja (eloperäisen maan tyyppitason ja korkean fosforiluokan (6) mukaan).

Tilakohtaiset yleiset vaatimukset

Viljavuustutkimus 2/2

- Viljavuustutkimus on uusittava viiden vuoden välein
 - Uusien viljavuustutkimusten tulosten on oltava käytettävissä ennen seuraavaa lannoituskertaa
- Viljavuustutkimus on tehtävä peruslohkosta 1. sitomusvuoden aikana, jos
 - hallintaan tulee uusia lohkoja tai
 - lohkon ala kasvaa ja ylittää esimerkiksi 5 ha (jatkossa oltava 2 näytettä) tai
 - jos peruslohkoa voi nyt lannoittaa, vaikka ennen ei voinut tai tarvinnut.
- Viljelijä, joka antaa ympäristösitoumuksen, eikä hän ole aiemmin ollut sitoutuneena ympäristökorvausjärjestelmässä, on oltava ehdot täyttävät viljavuustutkimukset 1. sitomusvuoden loppuun mennessä.
- HUOM. Huomioi myös ehdollisuuden vaatimukset.

Tilakohtaiset yleiset vaatimukset

Lohkokohtaiset muistiinpanot

- Kaikista korvauskelpoisista lohkoista on merkittävä lohkon perustiedot ja tiedot vuosittaisista viljelytoimenpiteistä sekä ympäristösitoumuksen tila- ja lohkokohtaisten toimien ja ympäristösopimusten edellyttämät ja niiden valintaan, yhteensovittamiseen ja kehittämiseen tarvittavat tiedot.
- Lisäksi muistiinpanoihin on merkittävä kylvetyt kasvit, viljelykierto, lannoitus, kalkitus, muokkaus, kastelun käyttö, ojitus, havaitut taudit ja tuholaiset, käytetyt kasvinsuojeluaineet ja -menetelmät sekä muut vastaavat lohkolla tehtävät viljelyyn ja muuhun maankäyttöön liittyvät toimenpiteet.
- Muistiinpanot tehdään kasvulohkokohtaisesti.

Tilakohtaiset yleiset vaatimukset

Ilmasto- ja ympäristösuunnitelma

- Tilakohtainen ympäristö-ilmastosuunnitelma on laadittava 2. tai 3. sitoumusvuonna
 - Vuonna 2023 sitoutuvan on tehtävä suunnitelma 1.5.2024–30.4.2026 välisenä aikana
- Suunnitelmassa kartoitetaan tilan ympäristöhaasteita ja kehittämismahdollisuuksia, jotka liittyvät maatalouden vesiensuojeluun, maaperän kasvukunnon parantamiseen, ilmastonmuutoksen hillintään, ilmastonmuutokseen sopeutumiseen, ilmansuojeluun, energiaan ja maatalousluonnon monimuotoisuuden ylläpitämiseen ja edistämiseen.
 - Ruokavirastosta mallipohja

Tilakohtaiset valinnaiset toimenpiteet

Ilmasto-ympäristökoulutus

- Maatilan osallisen on käytävä sitoumuskauden aikana vuosittain yksi seuraavista koulutuksista:
 1. Hiilensidonta peltomaahan ja maaperän kasvukunto
 2. Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen maatilalla
 3. Maatalousluonnon monimuotoisuuden edistäminen
 4. Maatilan vesiensuojelu
 5. Integroidun torjunnan menetelmät
- Verkkokoulutus, joka avautuu vuoden 2023 aikana
 - Koulutuksesta tiedotetaan erikseen
 - Koulutuksen suorittamisesta tulee merkintä Vipuun

Tilakohtaiset valinnaiset toimenpiteet

Monivuotiset monimuotoisuuskaistat

- Viljelijän on perustettava tai säilytettävä keskimäärin kolme metriä leveä monimuotoisuuskaista kahden kokonaan yksivuotisen tuotantokasvin viljelyssä olevan, vähintään 0,5 hehtaarin kokoisen peruslohkon kaikille reunoille.
 - Vipu näyttää lohkot, joille voi ilmoittaa monimuotoisuuskaistan
- Perustettava monivuotisten nurmi- tai niittykasvien siemenseoksella
- Pidettävä avoimena
- Ei saa lannoittaa eikä käyttää kasvinsuojeluaineita
- Ei voi toteuttaa lohkolla, jota koskee suojalaistavaatimus tai johon on ilmoitettu ekojärjestelmän monimuotoisuuskasveja
- Säilytettävä samalla lohkolla niin kauan kuin siinä viljellään yksivuotista kasvia
- HUOM. Toimenpidettä ei voi vaihtaa vuosittain. Jos lohko, jolla toteutetaan toimenpidettä, otetaan monivuotisen kasvin viljelyyn, toimenpidettä on toteutettava jollakin toisella yksivuotisen tuotantokasvin viljelyssä olevalla lohkolla. Jos tuensaajalla ei ole enää hallinnassaan toimenpiteen ehtojen mukaisia lohkoja, toimenpiteen voi vaihtaa toiseen valinnaiseen toimenpiteeseen.

Tilakohtaiset valinnaiset toimenpiteet

Maaperän seuranta

Viljelijän on teetettävä sitoumuskauden aikana kahdella vähintään 0,5 hehtaarin peruslohkolla joko:

1. Laaja maa-analyysi, joka sisältää

- kokonaishiilen määrän
- orgaanisen aineksen määrän analyysit
- jonkin maan kasvukuntoa tai ravinnetilaa kuvaavan tutkimuksen. (Tutkimus voi koskea maan mikrobiologista aktiivisuutta, kationinvaihtokapasiteettia, vedenpidätyskykyä, varastoravinteita, varantoravinteita tai hivenaineita.)

Näytteenotto on toteutettava kuten viljavuustutkimuksessa.

2. Analyysi peltomaan laatutekijöistä maaperän skannauslaitteistolla, joka mittaa

- reaaliajassa antureita käyttäen ja paikkatietoon yhdistäen kasvien kasvuun vaikuttavia maaperän ominaisuuksia.
- tuottaa visuaalista tietoa lohkon sisäisestä vaihtelusta.

Skannausanalyysin tulokset kalibroidaan tutkittavalle lohkolle maanäytteiden avulla.

- Näytteitä voi ottaa kerralla enemmän kuin kaksi (esimerkiksi 10 näytettä riittävät viideksi vuodeksi).
- Analyysi on teetettävä sitoumusvuonna 30.11. mennessä. Analyysin voi ottaa vasta sitoumuskauden alkamisen jälkeen.

Tilakohtaiset valinnaiset toimenpiteet

Orgaaniset ravinteet

Viljelijä voi valita toimenpiteen, jos vähintään yksi seuraavista ehdoista täyttyy:

- 1. Tilalla on käytössä on lannan separaattori**, jonka avulla voidaan erotella lannan jakeet (vähintään 25 m³).
- 2. Tilalla on käytössä lietteen laskeutusmenetelmä**, jossa hyödynnetään painovoimaa kuiva-aineen erottamiseksi nestejakeesta (vähintään 25 m³).
 - Nestemäisempää lietettä on siirrettävä laskeuttamisen tehostamiseksi seuraavaan säiliöön ja tarvittaessa edelleen varastoaltaisiin.
- 3. Tila käsittelee maataloustoiminnassa syntyvää lantaa biokaasulaitoksessa** (vähintään 25 m³).
- 4. Tila luovuttaa maataloustoiminnassa syntynyttä lantaa** vähintään 25 m³ tiloille, jotka itse tuottavat lantaa enintään 25 m³.
- 5. Tila toimittaa vähintään 25 m³ nurmikasvustoa biokaasulaitokseen.**
 - Toimenpiteen toteuttamiseksi katsotaan myös, jos viljelijällä on biokaasulaitos, johon nurmi käy syötteenä tai hän on osakkaana edellä mainitussa laitoksessa

Tilakohtaiset valinnaiset toimenpiteet

Pölyttäjien ravintokasvit

- Tilalla on oltava kasvukaudella vähintään kahdella eri peruslohkolla viljelyssä sadontuotantotarkoituksessa pölyttäjille ravintoa tarjoavia yksi- tai monivuotisia tuotantokasveja.
- Toimenpidettä on toteutettava koko peruslohkolla.
- Lohkon alan on oltava vähintään 0,5 ha.
- Toimenpiteeseen hyväksytyt kasvit: öljykasvit, tattari, kumina, korianteri, sinappi, kurpitsat, avomaankurkku, parsat, pavut, härkäpapu, herne, öljyhamppu, morsinko, mansikka, vadelma, hedelmäpuut tai marjapensaat

Tilakohtaiset valinnaiset toimenpiteet

Täsmäviljelymenetelmät

Viljelijä voi valita toimenpiteen, jos viljelijällä tai urakoitsijalla on käytössään joku seuraavista menetelmistä:

- 1. Tuotantopanosten paikkakohtaisen sijoittamisen ja levittämisen mahdollistava automatiikka, joka perustuu paikkakohtaiseen kuvantamiseen (tuloste).**
 - Paikkakohtainen kuvantaminen voidaan toteuttaa satelliitilla, ilmakuvalla, reaaliaikaisella sensorilla, kameralla tai pellon vyöhykekartoituksella.
- 2. Kasvinsuojeluruiskun tai lannoitteenlevittimen lohkoautomatiikka, jonka avulla voidaan estää kasvinsuojeluaineen tai lannoitteen päällekkäinen ruiskutus tai levitys kasvustoon (osoitettava tarvittaessa urakoitsijan käyttö).**
- 3. Optiikkaa hyödyntävä hara rikkakasvien mekaanisessa torjunnassa (osoitettava tarvittaessa urakoitsijan käyttö).**
- 4. Paikkatietoon perustuva leikkuupuimurin tai ajosilppurin satotasomittaus (tuloste).**
- 5. Traktori tai työkone, joka on varustettu vähintään sellaisella ajoautomatiikalla, joka valitsee ja säilyttää ajolinjan ilman kuljettajaa (urakoitsija ei käy).**

Tilakohtaiset valinnaiset toimenpiteet

Kasvintuhoojien ja kasvitautien seuranta- ja tunnistussovellukset

Viljelijällä on käytössä vuorovaikutteinen tietokoneella tai mobiililaitteella toimiva sovellus rikkakasvien, kasvitautien tai kasvintuhoojien tunnistamiseksi ja kasvukaudenaikaisen kasvitauti- ja tuhoajatilanteen seuraamiseksi.

- Sovellus voi olla laaja-alainen tai yksittäisten tuotantokasvien kasvinsuojelun päätöksentekoa tukeva sovellus.
- Tarvittaessa sovelluksen käyttö on voitava todistaa
 - Sovelluksesta kuvankaappauksilla tai muulla vastaavalla tavalla.

Lohkokohtaiset toimenpiteet

Ympäristösitoumuksen antanut viljelijä voi halutessaan valita korvauskelpoiselle alalle seuraavia lohkokohtaisia toimenpiteitä:

1. Maanparannus- ja saneerauskasvit
2. Kerääjäkasvit
3. Kiertotalouden edistäminen
4. Suojavyöhykkeet -> koko sitoumuskauden ajan
5. Turvepeltojen nurmet -> koko sitoumuskauden ajan
6. Valumavesien hallinta -> koko sitoumuskauden ajan
 - Säättösalaojitus
 - Altakastelu tai kuivatusvesien kierrätys
7. Puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät
8. Lintupellot

Lohkokohtaiset toimenpiteet – Toimenpiteen vaihtaminen

- Viljelijä voi vaihtaa lohkolle ilmoittamaansa toimenpidettä vuosittain.

Poikkeus:

- Viljelijä ei voi jättää pois lohkon monivuotisia toimenpiteitä (suojavyöhyke, turvepeltojen nurmet, valumavesien hallinta).
 - Ala voi poistua maatalouskäytöstä tai viljelijän hallinnasta ilman seuraamuksia.
 - Jos ala jää viljelijän hallintaan, mutta viljelijä ei ilmoita alalle enää monivuotisia toimenpiteitä, maksetut korvaukset peritään takaisin .
 - Viljelijä voi luopua toimenpiteistä viisivuotisen sitoumuskauden jälkeen.

Lohkokohtainen toimenpide – Maanparannus- ja saneerauskasvit 1/2

- Viljelijän on kasvatettava maanparannuskasveja tai saneerauskasveja lohkoilla, jotka ovat olleet edellisenä vuonna yksivuotisten tuotantokasvien viljelyssä (voi toteuttaa yksittäisellä loholla).
- Vipu näyttää maksuun oikeuttavan alan.
- Maanparannuskasveja ei voi viljellä satokasvin aluskasveina.
- Maanparannus- tai saneerauskasvi on kylvettävä keväällä ja sen saa muokata maahan kahden kuukauden kuluttua kylvöstä.
- Maanparannus- ja saneerauskasveja saa lannoittaa.
- Kasvusto voidaan niittää tai murskata kasvukauden aikana ja sen saa käyttää hyödyksi.

Tavoite

- Syväjuuriset maanparannus- ja/tai saneerauskasvit tunkeutuvat syvälle maahan ja samalla maan rakenne paranee. Samalla edistetään ilmaston- ja vesiensuojelua, lisätään orgaanisen aineksen määrää, parannetaan pellon vesitaloutta ja viljelykiertoa sekä maaperän eliöstön elinolosuhteita ja vähennetään kasvitauti- ja tuholaispainetta.

Korvaus

- 190 €/ha
- Korvausta maksetaan enintään 20 % korvauskelpoisesta alasta
- Vuosittain valittava toimenpide.

Lohkokohtainen toimenpide – Maanparannus- ja saneerauskasvit 2/2

- Maanparannuskasvit: öljy- ja muokkausretikka, mailaset, ruisvirna, rehuvirna, valkosinappi eli keltasinappi, mesikät, sikuri, hunajakukka, auringonkukka, kuminan ensimmäisen vuoden kasvusto tai edellä mainittujen seokset.
- Saneerauskasvit: öljy- ja muokkausretikka, valkosinappi eli keltasinappi, samettikukka tai edellä mainittujen seokset. Muokkausretikaksi katsotaan myös muokkausretiisi.

Tavoite

- Syväjuuriset maanparannus- ja/tai saneerauskasvit tunkeutuvat syvälle maahan ja samalla maan rakenne paranee. Samalla edistetään ilmaston- ja vesiensuojelua, lisätään orgaanisen aineksen määrää, parannetaan pellon vesitaloutta ja viljelykiertoa sekä maaperän eliöstön elinolosuhteita ja vähennetään kasvitauti- ja tuholaispainetta.

Korvaus

- 190 €/ha
- Korvausta maksetaan enintään 20 % korvauskelpoisesta alasta
- Vuosittain valittava toimenpide.

Lohkokohtainen toimenpide – Kerääjäkasvit 1/3

- Viljelijän on viljeltävä kerääjäkasveja yksivuotisen tuotantokasvin (peltoviljely- tai puutarhakasvi, ei nurmikasvi) aluskasvina tai sadonkorjuun jälkeen (voi toteuttaa yksittäisellä loholla).
- Kerääjäkasvi voi olla
 - italianraiheinä tai muu nurmiheinä, apila tai muu nurmipalkokasvi.
 - usean kasvilajin seos, joka voi sisältää vähäisessä määrin myös muita kukkivia yksivuotisia kasveja.
 - yksivuotisilla puutarhakasveilla ja varhaisperunalla myös hunajakukka, öljyretikka tai muokkausretikka.
 - vilja, jos loholla on samana vuonna viljelty varhaisperunaa tai varhaisvihanneksia.
- Kerääjäkasvusto ei saa koostua yksinomaan typensitojakasveista.

Tavoite

- Kerääjäkasvit sitovat varsinaiselta viljelykasvilta jääviä ja maasta vapautuvia ravinteita sekä lisäävät kasvipeitteisyyttä. Näin kerääjäkasveja viljelemällä edistetään hiilen sidontaa, vesien suojelua ja luonnon monimuotoisuutta sekä parannetaan peltomaan rakennetta.

Korvaus

- 97 €/ha
- Korvausta maksetaan enintään 30 % korvauskelpoisesta alasta
- Vuosittain valittava toimenpide.

Lohkokohtainen toimenpide – Kerääjäkasvit 2/3

- Kylvetään viljelykasvin aluskasviksi kylvön yhteydessä tai viljan orasvaiheessa, ennen tai jälkeen viljelykasvin korjuun, viimeistään 15.8.
- Kylvettävä tasaisesti koko kasvulohkolle siten, että kasvusto on peittävä.
- Viljelykasvin korjuun jälkeen kylvettävää kerääjäkasvia ei saa lannoittaa. Aluskasvin lannoitus on tehtävä viljelykasvin mukaisesti.
- Kerääjäkasvilla voi perustaa seuraavan vuoden satokasvin.
- Kasvuston saa päättää kasvinsuojeluaineilla aikaisintaan 15.9. ja muokata aikaisintaan 1.10.
 - Aiempi päättäminen ja muokkaus on sallittua, jos lohkolle kylvetään syyskylvöinen satokasvi.
 - Kerääjäkasvin kasvuajan on oltava vähintään kuusi viikkoa.

Tavoite

- Kerääjäkasvit sitovat varsinaiselta viljelykasvilta jääviä ja maasta vapautuvia ravinteita sekä lisäävät kasvipeitteisyyttä. Näin kerääjäkasveja viljelemällä edistetään hiilen sidontaa, vesien suojelua ja luonnon monimuotoisuutta sekä parannetaan peltomaan rakennetta.

Korvaus

- 97 €/ha
- Korvausta maksetaan enintään 30 % korvauskelpoisesta alasta
- Vuosittain valittava toimenpide.

Lohkokohtainen toimenpide – Kerääjäkasvit 3/3

- Huom. Ehdollisuuden mukainen viljelykiertovaatimus (GAEC 7) koskee toimenpidettä jo vuonna 2023.
- Viljelykiertovaatimus:
 - Jos viljelijä valitsee toimenpiteen, hänen on noudatettava ehdollisuuden viljelykiertovaatimusta jo vuonna 2023.
 - 33 prosentilla lohkoista, joille on vuonna 2022 ilmoitettu yksivuotista viljelykasvia, on viljeltävä vuonna 2023 eri kasvia.
 - Kaikki vuonna 2022 yksivuotisten kasvien viljelyssä ollut peltoala otetaan huomioon. Lohkon hallinnan siirtyminen ei vaikuta laskentaan.
 - Vipu kertoo, toteutuuko viljelykiertovaatimus.

Tavoite

- Kerääjäkasvit sitovat varsinaiselta viljelykasvilta jääviä ja maasta vapautuvia ravinteita sekä lisäävät kasvipeitteisyyttä. Näin kerääjäkasveja viljelemällä edistetään hiilen sidontaa, vesien suojelua ja luonnon monimuotoisuutta sekä parannetaan peltomaan rakennetta.

Korvaus

- 97 €/ha
- Korvausta maksetaan enintään 30 % korvauskelpoisesta alasta
- Vuosittain valittava toimenpide.

Lohkokohtainen toimenpide – Kiertotalouden edistäminen 1/2

- Viljelijän on joko
 - levitettävä peltolohkolle sijoittavalla tai multaavalla laitteella lietelantaa, virtsaa, lietelannasta erotettua nestejätettä tai nestemäistä orgaanista lannoitetta.
 - tai lisättävä peltolohkolle orgaanista materiaalia, jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 20 %.
- Sijoittamalla levitettävä lietelanta ja vastaavat aineet voivat olla peräisin omalta tilalta tai muualta.
- Orgaanisena aineena levitettävästä kuivalannasta ei makseta, jos se on peräisin korvausta hakevan aktiiviviljelijän hallinnassa olevalta tilalta. Korvauksen saa, jos kuivalanta kierrätetään biokaasulaitoksen kautta.

Tavoite

- Sijoittamalla lanta peltoon voidaan edistää hiilen sidontaa, vesien suojelua ja ravinteiden kierrättämistä sekä parantaa peltomaan rakennetta ja kasvukuntoa.

Korvaus

- 37 €/ha
- Korvausta maksetaan enintään 80 % korvauskelpoisesta alasta
- Vuosittain valittava toimenpide.

Lohkokohtainen toimenpide – Kiertotalouden edistäminen 2/2

- Vähimmäismäärät levitettäville aineille:
 - Sijoittavilla tai multaavilla laitteilla levitettävät aineet vähintään 15 m³/ha
 - Orgaaninen materiaali, jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 20 %, vähintään 10 m³/ha
 - Korkean ravinnepitoisuuden sisältävät aineet, joiden fosforipitoisuus on vähintään 3 kg/m³, vähintään 5 m³/ha
- Kevään haun lisäksi tulee tehdä syysilmoitus.

Tavoite

- Sijoittamalla lanta peltoon voidaan edistää hiilen sidontaa, vesien suojelua ja ravinteiden kierrättämistä sekä parantaa peltomaan rakennetta ja kasvukuntoa.

Korvaus

- 37 €/ha
- Korvausta maksetaan enintään 80 % korvauskelpoisesta alasta
- Vuosittain valittava toimenpide.

Lohkokohtainen toimenpide – Suojavyöhykkeet 1/2

- Viljelijän on ilmoitettava suojavyöhyke korvaukseen oikeuttavalle alalle ja kylvettävä sille monivuotinen nurmikasvusto.
 - Suojavyöhyke on perustettava 1. tai 2. sitoumusvuonna tai se voi olla perustettu jo aiemmin.
 - Kasvusto on säilytettävä lohkolla perustamisvuodesta sitoumuskauden loppuun asti.
 - Korvaukseen oikeuttavat alat näkyvät Vipussa omana karttatasona.
- Suojavyöhykkeen on sijaittava
 - pohjavesialueella tai Natura-alueella
 - jos peruslohkolla on em. alaa, koko peruslohko voi olla suojavyöhykettä.
 - tai vesistön varrella tai kosteikkojen reuna-alueella
 - jos peruslohkon osa on enintään 10 m päässä vesistöstä tai kosteikkojen reuna-alueella
 - Suojavyöhykettä voi olla vesistöstä tai kosteikkojen reuna-alueesta 50 m etäisyydellä oleva osa peruslohkosta

Tavoite

- Perustamalla suojavyöhykkeitä pohjavesialueille, Natura-alueille sekä erityisen eroosioherkille alueille edistetään vesien suojelua ja ilmastonmuutokseen sopeutumista, ehkäistään eroosiota sekä parannetaan luonnon monimuotoisuutta.

Korvaus

- 350 €/ha
- Toimenpiteen voi valita vain 1. tai 2. sitoumusvuonna ja sitä on toteutettava koko jäljellä olevan sitoumuskauden ajan.

Lohkokohtainen toimenpide – Suojavyöhykkeet 2/2

- Jos peruslohko on osittain suojavyöhykkeeksi soveltuvaa alaa, se hyväksytään kokonaan suojavyöhykkeeksi, jos lohko on alle 1 ha kokoinen, määritelty eroosioherkäksi tai lohkosta vähintään 50 % on suojavyöhykkeeksi soveltuvaa alaa.
- Kasvuston voi lannoittaa perustamisen yhteydessä.
- Suojaviljaan perustettava kasvusto on perustettava jo edellisenä kasvukautena.
- Kasvusto on korjattava viimeistään 31.8. ja sen saa käyttää hyödyksi. Suojavyöhykkeen voi myös laiduntaa.
- Kasvinsuojeluaineilla käsittely on sallittua vain hukkakauran ja vaikeiden tuulilevitteisten rikkakasvien torjunnassa.
- Kasvusto on uusittava tietyissä tilanteissa ja uusimisen yhteydessä aluetta voi tarvittaessa muokata.

Tavoite

- Perustamalla suojavyöhykkeitä pohjavesialueille, Natura-alueille sekä erityisen eroosioherkille alueille edistetään vesien suojelua ja ilmastonmuutokseen sopeutumista, ehkäistään eroosiota sekä parannetaan luonnon monimuotoisuutta.

Korvaus

- 350 €/ha
- Toimenpiteen voi valita vain 1. tai 2. sitoumusvuonna ja sitä on toteutettava koko jäljellä olevan sitoumuskauden ajan.

Lohkokohtainen toimenpide – Turvepeltojen nurmet

- Viljelijän on perustettava ja ylläpidettävä turvemaata olevalla peruslohkolla monivuotisen nurmikasvuston peittämää tuotantonurmea.
 - Kasvusto on perustettava 1. tai 2. sitomusvuonna tai se voi olla perustettu jo aiemmin.
 - Kasvusto on säilytettävä lohkolla perustamisvuodesta sitomuskauden loppuun asti.
 - Korvaukseen oikeuttavat alat näkyvät Vipussa omana karttatasona.
 - Analyysi on toimitettava viimeistään 30.9., viljavuustutkimuksen mukaan maalaji tulee olla jotain turvetta
- Nurmikasvuston laadusta ja sadontuottokyvystä on huolehdittava koko sitomuskauden ajan. Nurmen voi uusia vain ilman muokkausta. Kasvustoa saa lannoittaa, mutta ei käsitellä kasvinsuojeluaineilla.
- Sato on korjattava viimeistään 31.8. ja sen saa käyttää hyödyksi. Nurmen voi myös laiduntaa.

Tavoite

- Nurmikasvusto turvemaalla vähentää kasvihuonekaasupäästöjä ja kemiallisten kasvinsuojeluaineiden käyttöä.

Korvaus

- 100 €/ha
- Toimenpiteen voi valita vain 1. tai 2. sitomusvuonna ja sitä on toteutettava koko jäljellä olevan sitomuskauden ajan.

Lohkokohtainen toimenpide – Valumavesien hallinta

1/3

- Viljelijä voi valita toimenpiteen, jos lohkolla on tehty
 - säätösaloitus
 - altakastelu tai kuivatusvesien kierrätysjärjestelmä
- Lohkon on sijaittava happamalla sulfaattimaalla tai sen oltava maalajiltaan turvetta
 - Turvemaat on todettava viljavuustutkimuksen perusteella (analyysi toimitettava viimeistään 30.9.)
 - Happamat sulfaattimaat on todettava laboratorion tekemän maa-analyysin perusteella (analyysi toimitettava viimeistään 30.9.)
 - Myös Geologian tutkimuslaitoksen happamaksi sulfaattimaaksi toteama alue käy <https://gtkdata.gtk.fi/hasu/index.html>
 - Kartalla punainen alue tulkitaan happamaksi sulfaattimaaksi sekä;
 - Kartalla kaikki muut kairauksella happamaksi sulfaattimaaksi todetut persuslohkot (punaiset pisteet)
 - Kartasta toteutetaan Vipu-karttataso, josta näkee happamalla sulfaattimaalla olevat peruslohkot

Tavoite

- Pohjaveden pinnan tasoa säätelemällä voidaan hidastaa turpeen maatumista, ylläpitää maan hiilivarastoja sekä vähentää kasvihuonekaasupäästöjä. Sulfaattimailla voidaan ehkäistä happamia huuhtoumia vesistöihin. Käytettävät menetelmät ehkäisevät myös tulvimista sekä ravinteiden huuhtoutumista ja eroosiota.

Korvaus

- Säätösaloitus 77 €/ha
- Altakastelu tai kuivatusvesien kierrätys 214 €/ha
- Toimenpidettä on toteutettava koko sitoumuskauden ajan.

Lohkokohtainen toimenpide – Valumavesien hallinta

2/3

- Viljelijä voi valita toimenpiteen myös lohkolle, jolla on toteutettu nykyisellä kaudella valumavesien hallinta-toimenpidettä.
- Ojastokartta on toimitettava viimeistään 30.9., jos sitä ei ole aiemmin toimitettu.
- Kevään haun lisäksi tulee tehdä syysilmoitus.

Tavoite

- Pohjaveden pinnan tasoa säätämällä voidaan hidastaa turpeen maatumista, ylläpitää maan hiilivarastoja sekä vähentää kasvihuonekaasupäästöjä. Sulfaattimailla voidaan ehkäistä happamia huuhtoumia vesistöihin. Käytettävät menetelmät ehkäisevät myös tulvimista sekä ravinteiden huuhtoutumista ja eroosiota.

Korvaus

- Säättösalaojitus 77 €/ha
- Altakastelu tai kuivatusvesien kierrätys 214 €/ha
- Toimenpidettä on toteutettava koko sitoumuskauden ajan.

Lohkokohtainen toimenpide – Valumavesien hallinta

3/3

Säätösaloitus

- Säätökaivoilla tai muilla padotuslaitteilla säädetään salaojitetun alueen veden korkeutta.
- Padotusta on hoidettava sää- ja kasvuolosuhteiden ja viljelytoimenpiteiden mukaan.
- Ajanjaksoina, jolloin pellolla ei tehdä viljelytoimenpiteitä, on käytettävä padotuskorkeutta, joka nostaa pohjaveden pinnan lohkolla mahdollisimman korkealle.
- Padotuslaitteiden kunnosta on huolehdittava.

Altakastelu tai kuivatusvesien kierrätys

- Altakastelussa salaojastojen kautta säädetään kastelua ja kuivatusta.
- Kuivatusvesien kierrätyksessä valumavedet on varastoitava altaaseen.
- Altakastelun tai kuivatusvesien kierrätyksen hoitotoimenpiteenä ojastoihin on johdettava kasteluvettä luonnonvesistä pumppaamalla tai painovoimaisesti johtamalla.
- Kasteluvesi voidaan johtaa salaojaojastoon joko ojaston ylä- tai alapäästä.
- Vesi on padottava säätökaivojen tai muiden padotuslaitteiden avulla alueen salaojaojastoihin.

Lohkokohtainen toimenpide – Puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät 1/2

- Viljelijä voi valita kasvulohkolle yhden seuraavista torjuntamenetelmistä:
 1. Mekaanisesti levitettävien mikrobiologisten kasvinsuojeluaineiden käyttö kasvitautien tai tuholaisten torjunnassa
 2. Kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate yksivuotisilla kasveilla
 3. Hyönteisverkot
 4. Pölyttäjähönteisten levittämien mikrobiologisten kasvinsuojeluaineiden käyttö kasvitautien torjunnassa
 5. Makroeliövalmisteiden käyttö kasvintuhoojien torjunnassa
 6. Kasvukauden aikainen orgaaninen tai biohajoava kate tai leikattava nurmikate monivuotisilla kasveilla (voi valita luomulohkolle)

Tavoite

- Kannustamalla viljelijöitä käyttämään vaihtoehtoisia kasvinsuojelumenetelmiä vähennetään kasvinsuojeluaineiden käytöstä aiheutuvaa riskiä.

Korvaus

- 500 €/ha
- Vuosittain valittava toimenpide.

Lohkokohtainen toimenpide – Puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinsuojelumenetelmät 2/2

- Toimenpiteen toteutus-pinta-ala saa vaihdella vuosittain viljelytilanteen mukaan.
- Kasvukauden alussa, viimeistään 31.5., on laadittava vaihtoehtoisen kasvinsuojelun ennakkosuunnitelma lohko- ja kasvikohtaisesti.
- Mikrobiologisiin valmisteisiin tai makroeliöiden käyttöön perustuvia puutarhakasvien vaihtoehtoisia kasvinsuojelumenetelmiä käytettäessä on hankittava jokaisena sitomusvuonna menetelmän mukaiset valmisteet tai torjuntaeliöt.

Tavoite

- Kannustamalla viljelijöitä käyttämään vaihtoehtoisia kasvinsuojelumenetelmiä vähennetään kasvinsuojeluaineiden käytöstä aiheutuvaa riskiä.

Korvaus

- 500 €/ha
- Vuosittain valittava toimenpide.

Lohkokohtainen toimenpide – Lintupellot 1/2

- Viljelijä voi valita toimenpiteen lohkoille, jotka on tunnistettu paikkatietoaineiston perusteella luonnonvaraisten kurkien, hanhien tai joutsenten merkittäviksi muutonaikaisiksi levähdys- ja ruokailupaikoiksi.
 - Tunnistetut alat tulevat näkyviin Vipuun.
- Lohkoilla on viljeltävä lintujen suosimia tuotantokasveja tavanomaisen viljelykäytännön mukaan tavoitteena normaalisatoa tuottava kasvusto.
- Viljelijän on ilmoitettava ne viljelyssä olevat lohkot, joilla kurjet, hanhet tai joutsenet saavat ruokailla häiriöttömästi
 - Korvausta maksetaan enintään 50 %:lle korvauskelpoisesta alasta.
 - Alue voi koostua yhdestä tai useammasta lähekkäin sijaitsevasta saman korvauksensaajan perus- tai kasvulohkosta.
 - Ilmoitettavan alan tulee olla vähintään 10 ha, korvauksen saava ala voi olla pienempi.

Tavoite

- Turvataan linnuille häiriötön levähtäminen ja ruokailu muuton aikana. Näin toimimalla edistetään luonnon monimuotoisuuden säilymistä. Häiriöttömien alueiden varaaminen linnuille mahdollistaa karkottamisen muilta alueilta.

Korvaus

- 600 €/ha
- Tila voi ilmoittaa lintupelloiksi enintään 50 % tilan korvauskelpoisesta maatalousmaasta, joka on maankäyttölajiltaan peltoa. Ilmoitettavan alan tulee olla vähintään 10 ha.
- Vuosittain valittava toimenpide.

Lohkokohtainen toimenpide – Lintupellot 2/2

- Lohkon viljelytoimenpiteet on ajoitettava ja toteutettava lintuja häiritsemättä.
 - Lintujen saapumista lohkolle ei saa estää ennalta ja niiden tahallinen häirintä ei ole sallittua.
 - Lohkolla olevan markkinakelpoisen sadon korjuu on sallittua.
- Kasvuston käyttö laajamittaiseen lintuparviin levähdykseen ja lintujen laajamittaiseen ravinnonhankintaan on dokumentoitava.
- Lohkolla tai sen osalla on oltava havaittavissa tuotantokasvin selvää laadullista tai määrällistä vaurioitumista.
- Kevään haun lisäksi tulee tehdä syysilmoitus.

Tavoite

- Turvataan linnuille häiriötön levähtäminen ja ruokailu muuton aikana. Näin toimimalla edistetään luonnon monimuotoisuuden säilymistä. Häiriöttömien alueiden varaaminen linnuille mahdollistaa karkottamisen muilta alueilta.

Korvaus

- 600 €/ha
- Tila voi ilmoittaa lintupelloiksi enintään 50 % tilan korvauskelpoisesta maatalousmaasta, joka on maankäyttölajiltaan peltoa. Ilmoitettavan alan tulee olla vähintään 10 ha.
- Vuosittain valittava toimenpide.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Ympäristösopimukset

Rahoituskauden vaihteen yli voimassa olevat sopimukset 1/2

- Jos keväällä 2023 voimassa oleva ympäristösopimus on alkanut vuonna 2019, 2020, 2021 tai 2022, tuenhakija voi
 - luopua sopimuksesta ilman takaisinperintää ja hakea uutta uuden kauden mukaista viisivuotista hoitosopimusta. Hakemalla uutta sopimusta tuenhakija varmistaa, että saa sopimuksen koko kaudeksi ja jatkovuosiksi.

TAI

- mukauttaa eli pitää vanhan sopimuksen voimassa alkuperäisen sopimuskauden loppuun saakka. Mukautettuja sopimuksia koskevat vuodesta 2023 alkaen uudet sopimusehdot ja perustasot. Tukitaso on uuden kauden mukainen.

Rahoituskauden vaihteen yli voimassa olevat sopimukset 2/2

- ELY-keskus on lähettänyt ilmoituspyynnön tuenhakijoille, joilla on vuonna 2023 voimassa oleva sopimus.
- Tuenhakijan tulee ilmoittaa ELY-keskukseen viimeistään 30.4.2023, haluaako hän mukauttaa vai päättää voimassa olevan sopimuksen.
- Jos sopimuksen mukauttaa, sopimuslohkoja ei voi jättää pois, vaan kaikki alkuperäisen sopimuksen mukaiset lohkot jatkavat sopimuksessa.
- Mukautettavat lohkot tulee mainita uudessa hoitosuunnitelmassa tai vanha hoitosuunnitelma tulee päivittää.
- Mukautettaville sopimuslohkoille ei voi saada yksivuotisia aitaus-, peruskunnostus- tai petoaitaustukea.
- Jos haluaa luopua sopimuksesta, se päättyy 30.4.2023.

Sopimuksen yleisiä edellytyksiä – maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito, kosteikkojen hoito

- Sopimuksenhakijana on viljelijä tai rekisteröity yhdistys, kosteikkosopimuksissa myös vesilain (587/2011) 12 luvussa tarkoitettu vesioikeudellinen yhteisö
- Viljelijän määritelmä: luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö tai luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden ryhmä, joka harjoittaa maataloustoimintaa
- Viisivuotinen sopimus, ei edellytä ympäristösitoumukseen sitoutumista
- Sopimuskausi ja -vuosi alkavat 1.5. sopimuksen hakuvuonna ja päättyvät 30.4.
- Maksua on haettava vuosittain, jotta sopimus pysyy voimassa (pl. ylivoimaisen esteen tilanteet)
- Ympäristösopimukseen haettavan alan on oltava vähintään 0,30 ha
- Sopimusalueen on oltava ympäristösopimuksen tekijän hallinnassa koko sopimuskauden
 - Vuokrasopimus on voimassa koko sopimuskauden.
- Tuenhakija sitoutuu toteuttamaan lohko kohtaisia toimenpiteitä pellon ulkopuolisella alueella hyväksytyt hoitosuunnitelman mukaisesti.

Hoitosopimukset – maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito

- Hoitosopimusten kohteina voivat olla perinnebiotoopit, luonnonlaitumet, pellon ja tien tai pellon ja vesistön väliset reuna-alueet, peltoalueiden metsäsaarekkeet, muinaismuisto- ja kulttuuriperintökohteet.
- Tavoitteena on maatalousluontoa ja -maisemaa hoitamalla edistää peltojen ulkopuolisen maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman kunnostamista ja/tai säilymistä.
- Hoitotoimenpiteillä tulee säilyttää tai edistää sopimusalueen tavanomaista arvokkaampia luonto- tai maisema-arvoja. Hoito kohdennetaan kasvi- ja eläinlajien säilymisen ja lisääntymisen sekä viljelymaiseman kannalta tärkeisiin alueisiin.
- Sopimus koostuu vuosittaisesta hoitokorvauksesta sekä tarvittaessa erillisestä aitaamis- ja/tai raivaamiskorvauksesta.

Hoitosopimukset – kosteikkojen hoito

- Hoitosopimusten kohteina voivat olla laajat kosteikot tai pienten kosteikkojen ketjut, monimuotoisuuskosteikot, luonnonmukaistetut uomat, kaksitasouomat, tulva-alueet ja tasanteet, tulvapellot sekä suon kaltaiseksi alueeksi entiselle turvepellolle kasvihuonekaasupäästöjen hillitsemiseksi perustetut kosteikot.
- Tavoitteena on kosteikkoja hoitamalla edistää vesiensuojelua, luonnon monimuotoisuutta ja /tai kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä.
- Hoitoon kuuluu kosteikon toiminnallisuutta ylläpitävät ja edistävät toimet.

Sopimuslohkojen ilmoittaminen – maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito

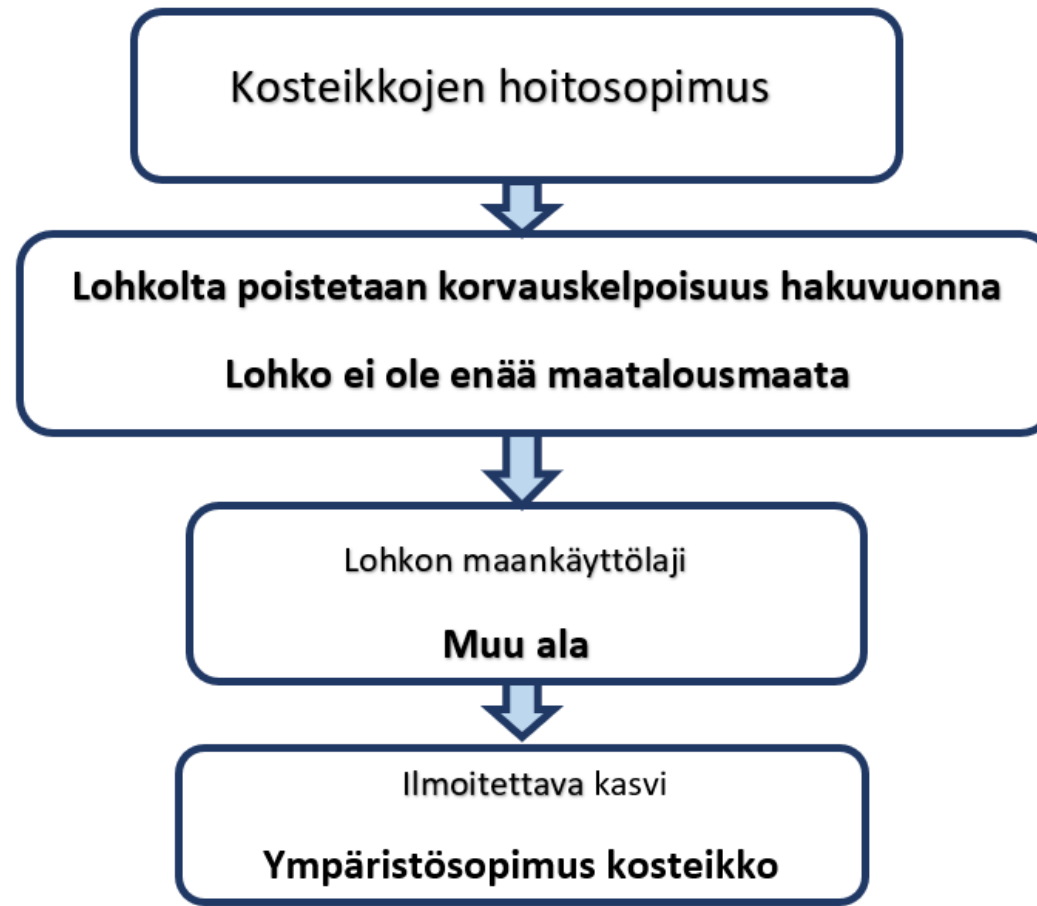

Pysyvän nurmen vaatimus

Perustulotuen vaatimus pysyvän nurmen tukikelpoisuudesta:

- Aloilla, joilla on heinäkasveja tai muita nurmirehukasveja yli 50 % kasvulohkon alasta, voi tällöin olla myös muita laidunnettavia ja tuotantoeläinten rehuksi soveltuvia kasveja kuin heinä- ja nurmirehukasveja, joista lehtipensaat ja lehtipuiden taimet voivat olla hajanaisesti yksittäin tai pieninä ryhminä.
- Lohkolla voi olla puita enintään 50 kpl/ha, jos ne ovat kasvulohkolla hajanaisesti.
- Siirtolohkareet ja suuret kivet on poistettava pinta-alasta (ilmakuvalla näkyvät)

Sopimuslohkojen ilmoittaminen – kosteikkojen hoito

Hoitosopimukset – korvaustasot

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitosopimus	Korvaus €/ha
Valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaaksi luokiteltu perinnebiotooppi	610
Muut sopimusalueet	460
Kunnostusraivaustoimenpide	450
Aitaustoimenpide	1500
Petoaitaustoimenpide	2400
Kosteikkojen hoitosopimus	Korvaus €/ha
Kosteikko	500

Hoitosuunnitelman sisältö 1/2

- Arvio hankkeen vaikutuksista ympäristöön tai maisemaan (moma, kosteikko)
- Sopimusalueen hoidon tavoitteet (moma, kosteikko)
- Suunnitellun hankkeen yleiskuvaus ja tavoitteet, joiden perusteella voidaan arvioida alueen luonto- ja maisema-arvoja tai merkitystä maatalouden vesiensuojelussa. (moma, kosteikko)
- Kosteikon hoidon päätavoite ja selostus, miten suunnitellut toimenpiteet kohteen sijainnin, laajuuden ja laadun mukaan edistävät koko sopimuksen tavoitteiden saavuttamista. (kosteikko)
- Lohko- tai hoitokokonaisuuskohtaisesti perustamis-, hoito- ja muut toimenpiteet ja niiden toteutusaikataulu vuosittain (toteutusaikataulu taulukkomuodossa) (moma, kosteikko)
- Puustoon kohdistuvat hakkuut ja muut toimenpiteet, suunnitelmassa on otettava huomioon koko alue ja sen puusto (moma)
- Hoidon vaatima välivuosi laidunnuksessa tai uhanalaisen kasvin säilymisen edistämisen takia (moma)

Hoitosuunnitelman sisältö 2/2

- Selostus, miten toimenpiteet edistävät koko sopimuksen tavoitteiden saavuttamista (moma, kosteikko)
- Selvitys kaksinkertaisesta rahoituksesta -> Selvitys toimenpiteistä, joiden toteuttamisesta maksetaan jo muuta Euroopan unionin tai kansallisen tukijärjestelmän tukea. (moma, kosteikko)
- Sopimuksen vähimmäisvaatimusten mukaiset hoidon vaatimukset ja rajoitukset, jos lohko sijaitsee Natura 2000- tai suojelualueella. (moma, kosteikko)
- Tarvittaessa selvitys siitä, millaisilla ennakoivilla toimilla sopimukseen haetuilla lohkoilla mahdollisesti olevaa suurepetouhkaa pyritään vähentämään. (moma, kosteikko)
- Sopimusalueella sijaitsevien, perinteisten karjatalouteen liittyvien rakennelmien ja rakenteiden ylläpito ja kunnostus sekä alueen laidunnus (kulttuuriperinnön hoito). (moma)
- Alueella toteutettavat peruskunnostustoimenpiteet (aitaus, kunnostusraivaus ja petoaitaaminen) ja niiden toteutusvuosi. (moma)

Hoitosuunnitelman teettämiseen voi hakea Neuvo2030 rahoitusta.

Hoitotoimenpiteet 1/2

Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoito

- Vuosittainen laidunnus
- Hoitosuunnitelman mukainen vuosittainen niitto
- Niittojätteen korjuu
- Puiden ja pensaiden ylläpitöraivaus
- Raivausjätteen korjuu

Kosteikot, vuotuisia hoitotoimenpiteitä esim.:

- Lietteiden poisto tarvittaessa
- Mahdollisten kemiallisten saostusaineiden poisto ja lisäys
- Pohjapatojen muodostaminen
- Patojen ja uoman hoitotoimet
- Vedenpinnan sääntely

Hoitotoimenpiteet 2/2

- Hoitotoimenpiteistä on pidettävä ajantasaista hoitopäiväkirjaa tai tiedot on merkittävä lohkokohdaksiin muistiinpanoihin.
- Hoitotoimenpiteet on aloitettava jokaisella loholla 1. sopimusvuonna tai viimeistään aitaamis- tai raivaustoimenpiteen valmistumisen jälkeisenä vuonna, ellei hyväksyty suunnitelma muuta edellytä.
- Jos peruskunnostusraivaus tai aitaamistoimenpide valmistuu vasta kasvukauden jälkeen, sopimuksen tukea ei makseta kyseiseltä vuodelta.

Maastokatselmoinnit

- Maastokatselmointi on osa sopimushakemuskäsittelyä -> ELY-keskus tekee hallinnollisen tarkastuskäynnin eli maastokatselmoinnin.
- Sopimukseen haettujen lohkojen pinta-alat mitataan ja tehdään tukikelpoisuusarviointi.
 - Voidaan poistaa sopimukseen sisältyviä lohkoja ja hoitosuunnitelmaan sisältyviä tarpeettomia toimenpiteitä.
 - Otetaan paikkaan sidottuja valokuvia.
 - Voidaan myös rajata tai lisätä sopimukseen sisältyvää hyväksyttävää alaa.
- Tehdään kaikkiin haettuihin ympäristösopimukseen lukuun ottamatta aloja, joita ei voida hyväksyä sopimukseen hakemusasiakirjojen ja ilmakuviin perusteella.
- Koskevat myöhempinä vuosina myös lisäaloja ja -korvauksia
- Tarkastuskäynti tehdään viimeistään ennen 2. sopimusvuoden ensimmäistä maksua.

Sopimuksen siirtäminen

- Sopimuksen voi siirtää
 - siirtämällä koko sopimus, esim. koko tilan hallinnan siirron vuoksi
 - jakamalla sopimus, jolloin osa sopimuslohkoista siirtyy toiselle henkilölle
- Jos koko maatila siirretään toiselle henkilölle sopimuksen voimassaolon aikana, sopimuksen vastaanottaja voi jatkaa sopimusta sen jäljellä olevan voimassaoloajan, jos hän täyttää sopimuksen ehdot.
- Sopimuksen siirtämistä on haettava 15 työpäivän kuluessa omistus- tai hallintaoikeuden siirtymisestä toimittamalla lomake 160 ELY-keskukseen.

Sopimusalan väheneminen ja lisääminen

- Sopimuksen pinta-ala voi vähentyä ilman takaisinperintää, jos
 - sopimusalan hallinta siirretään toiselle tuenhakijalle ja jos sopimukseen sisältyvä ala ei poistamisen jälkeen laske alle 0,30 hehtaarin vähimmäisalan.
 - sopimusehtojen mukaista hoitoa ei enää jatketa, mutta ala jää kuitenkin tuenhakijan hallintaan.
 - on kyse ylivoimaisen esteen tai poikkeuksellisen olosuhteen tilanteesta.
- Sopimukseen voi lisätä vuosittain sopimukseen soveltuvaa alaa, jos valtion talousarvion määrärahatilanne sen sallii.

Sopimuksesta luopuminen

- Ympäristösopimuksesta voi luopua ilman takaisinperintää, jos
 - ympäristösopimukseen kuuluva ala vähenee sopimuksen siirtämisen johdosta alle vähimmäismäärän.
 - luopumisen syynä on ylivoimainen este tai poikkeuksellinen olosuhde. Tuenhakijan on esitettävä ylivoimaisesta esteestä riittävät todisteet kirjallisesti.

Alkuperäiskasvien ylläpitosopimus

- Hakuaika on sama kuin peltotukien haussa
- Sopimusta haetaan paperilomakkeella ELY-keskuksesta
- Viisivuotinen sopimus, sopimusehdoissa ei ole muutoksia
- Rahoituskauden vaihteen yli voimassa olevat sopimukset:
Tuenhakijalla on mahdollisuus
 - mukauttaa eli pitää vanha sopimus voimassa alkuperäisen sopimuskauden loppuun saakka

TAI

- luopua sopimuksesta ilman takaisinperintää

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Ei-tuotannollinen investointituki – Kosteikkoinvestointi

Ei-tuotannollisen investoinnin yleisiä edellytyksiä 1/3 – Kosteikkoinvestointi

- Ei-tuotannollista investointikorvausta voidaan myöntää kosteikkojen, pienten kosteikkojen ketjujen, kaksitasouomien, kosteikkomaisten tulva-alueiden ja tulvatasanteiden luonnonmukaisen vesirakentamisen periaatteiden mukaiseen perustamiseen ja uoman luonnontilan parantamiseen. Korvausta voidaan myöntää myös viljelyksessä olevien turvepeltojen muuttamiseen kosteikoksi tai suon kaltaiseksi alueeksi.
- Korvauksenhakijana on viljelijä, rekisteröity yhdistys tai vesilain (587/2011) 12 luvussa tarkoitettu vesioikeudellinen yhteisö.
- Kosteikkoinvestoinnin pinta-alan on oltava vähintään 0,3 hehtaaria, ja kohteen on oltava korvauksen hakijan hallinnassa koko investointihankkeen toteuttamisen ajan.
- Kosteikon tai tulva-alueen yläpuolisella valuma-alueella on oltava peltoa yli 10 %. Luonnon monimuotoisuutta edistävän kosteikon, kaksitasouoman ja turvepellolle ilmastonmuutoksen torjumiseksi perustettavan kosteikon yläpuolisella valuma-alueella voi olla peltoa alle 10 %.
- Kosteikon pinta-alan on oltava tulva-alueet mukaan lukien vähintään 1 % yläpuolisen valuma-alueen pinta-alasta.

Ei-tuotannollisen investoinnin yleisiä edellytyksiä 2/3 – Kosteikkoinvestointi

- Arvioitaessa hankkeen merkitystä ympäristölle investointikorvausta myönnettäessä otetaan huomioon
 - etukäteen tiedossa oleva toimenpidetarve kohteessa
 - kohteeseen tehtävän investoinnin merkitys maatalouden ympäristönsuojelussa tai ilmastonmuutoksen hillinnässä
 - kohteen mitoitus ja rajaus
 - hankkeen arvioitu vaikuttavuus
 - hankkeen kustannustehokkuus

Ei-tuotannollisen investoinnin yleisiä edellytyksiä 3/3 – Kosteikkoinvestointi

- Investointikorvausta ei myönnetä investointihankkeisiin, joissa pääasiallisena tarkoituksena on:
 - käsitellä muualta kuin peltoalueelta tulevaa vesistökuormitusta
 - rakentaa kasteluallas tai muodostaa järvi tai lampi
 - toteuttaa maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007) 13 §:n 2 momentissa tarkoitettu yhteinen ojitusinvestointi.
- Investointihanketta ei saa aloittaa ennen kuin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on tehnyt päätöksen korvauksen myöntämisestä.
- Investoinnin valmistumisen jälkeen kohteen hoidosta on tehtävä ympäristösopimus kosteikon hoidosta.
- Investoinnin kattama ala ei ole maatalousmaata investoinnin valmistuttua.

Ei-tuotannollinen investointituki - Kosteikkoinvestointi

- Toteutetaan perustamalla luonnonmukaisen vesi-rakentamisen periaatteiden mukaisesti kosteikkoja, pienten kosteikkojen ketjuja, kosteikkomaisia tulva-alueita ja -tasanteita, kaksitasouomia sekä luonnonmukaisesti mutkittelevia uomia niiden luontaisille paikoille, herkästi tulviville pelloille ja pengerrytyille kuivatusalueille.
 - Voi kattaa vesiensuojelua tehostavan kaksitasouoman perustamisen myös ilman varsinaista kosteikkoa.
 - Voi myös muuttaa viljelyksessä olevia turvepeltoja kosteikoiksi tai suon kaltaiseksi alueeksi.
- Investoinnin tulee perustua investointikohteesta tehtyyn toimenpidesuunnitelmaan. Suunnitelma tulee olla hakemuksen liitteenä.
- Investoinnilla rahoitetaan vain maatalousvaikutteisiin alueisiin liittyviä kosteikkoinvestointeja.

Tavoite

- Investointiin soveltuvat kohteet edistävät maatalouden vesiensuojelua, maatalousluonnon monimuotoisuutta ja/tai vähentävät kasvihuonekaasupäästöjä turvepelloilta.

Korvaus

- Yli 0,5 ha kosteikot enintään 12 000 €/ha
- Pienet 0,3-0,5 ha kosteikot enintään 4 100 €/kohde
- Uoman luonnontilan parantamisesta ja kaksitasouomista maksetaan hyväksytyjen toteutuneiden kustannusten mukaan enintään 21 euroa metriltä.
- Korvauksen maksamisessa kertakorvaus poistuu.

Yhteystiedot

Hakemukset ja asiakirjat ensisijaisesti sähköisesti osoitteeseen **kirjaamo.hame@ely-keskus.fi**

Ympäristökorvaus ja ympäristösopimukset (paitsi alkuperäisrodut ja -kasvit)

Sari Björk p. 0295 025 175

Alkuperäisrotu- ja alkuperäiskasvisopimukset

Mauno Isola p. 0295 025 049

Ei-tuotannolliset investoinnit

Kaisa Valaja p. 0295 025 103

Sähköposti: etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi